

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm805/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

har jeg ingen Utal fortjent, om Man saa end kejsere, at Bogen har mange Feil og kan ved mere Efter-Tanke og grundigere Kildes Studium blive tusind Gange bedre; thi at Seilene maage blive rettede og Bogen mangfoldig forbedret, ønsker Ingen iverigter end jeg, og at den maatte stives, før den kunde rettes og forbedres, det giver Fornuft.

Hvad nu i Særdeleshed hører de Kilderne angaar, da vil Ingen kunne nægte at de for Old-Tidens Historie er det Gamle Testamente, Herodot og Polyb, Diodor og Plutark, og hvor lange jeg end er fra at have udtrent dem, vil Man dog let kunne overbevise sig om, at jeg har læst dem med Lid og Eftertanke, kun maa jeg bemærke, at jeg næsten udelukkende har fulgt „de Galotjerde,“ ikke som usælske i mine Dine, men som de dygtigste Kritiske Tolkere, jeg fiendte, og som de, der desuden havde ældre Gaands-Skrifter for sig, end vi kan roste os af.

Om Betragtningerne vil jeg kun sige, at Lædel af dem, nemlig Fremstillingen af Helvæerne som Kirkes-Solket, Oraklerne som Strato-Solket og Romerne som Krigs-Solket, er, efter mine Tanker, ligesaa nødvendige Dele af Gaands-Bogen, som Oplysningen af de historiske Kilders Beskaffenhed, men at Resten, fiender subjektiv nødvendig for Kildernes Skyld, maaske heller maatte være borte, ikke fordi de jo, efter min fuldeste Overbevisning, er velgrundede, men fordi de letlidt fiede de Unge mere end de gamle dem, og Kilders sommelighed er et Skæde, hvorpaa den bedste Uddannelsing staaender. Jeg har derfor stræbt, saavidt muligt, at sætte dem for sig selv, hvor de nemt kan overspringes.

Hvad endelig Stilen angaar, da har jeg vel stræbt at gjøre den baade syndig og hellig, ren og lydende, men jeg ser nok, den desuagtet har mange Anotter, Brost og Bræk, og det

troester mig slet ikke, at Man er vant til Dæret, især i de Gaands-Bøger, hvor Kilder benyttes; thi hvad hjælper den Udblydning af sære og Det Uægte, der troester mig er da den Udblydning, at jeg sjelden eller aldrig har sumret over Bogen, mens jeg læste den, og haaler derfor Kasteren ei heller skal føve ind over den, om han end engang imellem frestes til at gabe, og i saa Fald venter jeg Tilgivelse, i Betragtning af de store Danfælgigheder, det virkelig har, slet ikke at lade Kasteren mærke, at Man, hvad under et saadant Arbejde vel er mundgaaligt, tit haade har læst sig træt og freest sig mat.

Vilde mine Kænde-Mænd nu mere tage i Betragtning, hvad en saadan Gaands-Bog kan og maa lide til, end hvad den i sig selv allerede er, og mere betænke, hvad der var mig, med min Natur, Tænde, Ansættelse og Overbevisning, mindigt, end hvad Man kunde ønske, da vilde det være mig en stor Opnæring til det svære Arbejde, jeg haadede med Gode seer for mig i Midel-Aldrens Historie, men som jeg dog med vilde afstrække fra, da det er klart, Man finder aldrig paa, videnskabeligt at forsøge den Universal-Historiske Kilde gennem Midel-Aldrens Kæmpe, derfor ikke en Poetisk Natur vover sig derind og udspæder Keiligheden. At Juret af alt Saadant kan forsone de „stive Latinere“ enten med mig eller min Bog, det ved jeg nok, thi de fiende ingen Kæilighed uden „Komer-Kættens“ og sætte ingen Historie uden Rom og Latinitetens, men til dem har jeg en anden Bon, nemlig at de først og fremmest vil prøve deres Styrke og Viole deres Mod paa den simple historiske Sandhed, at Grækerne og Gaade hjois den af deres Udvikling uden at giøre en eneste „Latinistil“ eller engang at rierte i den „Latinist Grammatik,“ men at Romerne detimod, fiender de haade talde og læste meget bedre Latin end Vogen af alle vore Philologer, dog maatte giøre mange Græske Stile, før de slap ud af Barbariet og naadede

